

157. ALVASTRA KLOSTER

SHM/KMK 16374, 16811, 17033, 17237, 17555, 18401, 18802, 19149, 19415, 19675, 20095, 20106, 20395, 20748, 21068, 21530, 21855, 22111, 22416, 22617, 22959, 22972, 23127, 23261, 23401, 24183, 24344, 24528, 24711, 25047, 25095, 25301, 25723.

Med. Ny.

Fyndår: 1919-53, 1956-57, 1977.

Fyndomständigheter.

Ca 1457 mynt funna vid utgrävning av Alvastra kloster 1919-77. Utgrävningsledare: Otto Frödin 1919-53, Ingrid Swartling 1956-57 och Ralph Edenheim 1977. Minst två depåfynd ingår i myntmassan (fynd II, III). 8 medeltida mynt mm. återsändes till privatperson (fynd IV).

För de flesta mynten kan fyndrutan identifieras med hjälp av påskriften på förvaringspåsar och bevarade grävningsplaner. Materialet bearbetades vid Numismatiska institutionen 1981 varvid framgick, att myntens spridning inom klosterområdet är socialt och kronologiskt betingad. I kyrkans västra del, dit lekbröderna hade tillträde, finns nästan inga mynt. De äldre mynten, från 1100-, 1200- och 1300-talen, har två koncentrationer: i kyrkans nordöstra del och i sakristian. Under 1400- och 1500-talen är mynten i stället koncentrerade till kapitelsalen, den yttre gården och gästhusen.

Ca 2/3 av mynten från Alvastra kloster är okonserverade. Många mynt, som enligt bestämmningar, skrivna på

förvaringspåsarna, ännu för några decennier sedan kunde identifieras, är nu förvandlade till pulver eller oidentifierbara småsmulor.

De delvis preliminära bestämningarna är huvudsakligen utförda av N.L. Rasmusson och L.O. Lagerqvist på 1950-talet. Vissa delar av materialet är endast grovsorterade (danska hvider, tjurhuvudbrakteater mm).

F y n d I

Myntmassans huvuddel.

Fyndtyp: H. **Äldsta mynt:** Sverige, Knut Eriksson 1167-96, LL I A, resp. Gotland, ca 1130/40-1210/20, LL XX.

Antal mynt: 1380.

Beskrivning.

M e d e l t i d.

SVERIGE, 602 ex.

1100-t.-ca 1290: 6 "svealandsp.", LL I A (1), III (1), IX (2), X (2); 33 "götalandsp.", LL XI B (1), XII A (5), XII B (1), XV (1), XVI (4), XVII A (4), XVII B (7), XVIII B (3), XVIII C (7).

Ca 1290-1318: 47 penningar och 7 halvp. LL XXIII (11), XXX (12 E, 2 H, 9 L, 7 S), BM Kr H Ä I (13).

Ca 1319-63: 248 penningar, LL XXVI (73), XXVII (55), XXVIII (26 E, 16 L, 21 S, 21 med krona samt en med O, jfr Schive XIII: 9-10), XXIX (20), 15 korroderade eller fragmentariska ej närmare bestämbara strålringsbrakteater.

Ca 1363-89: 3 örtugar, 111 penningar, BM Kr H Ä II (59), Kr A Ä (10), Kr S Ä (42); 1300-t. obest., 2 penningar.

Ca 1400-39: 3 örtugar, 15 penningar, BM Kr H Y II c-d (11), Kr A Y I (2), Kr S Y I (2).

Ca 1439-70: 2 örtugar, 32 penningar, BM Kr H Y I, II a-b, III a-b (13), Kr A Y II a (19).

Ca 1470-1520: 1 örtug SCS, 26 halvörtugar SCS (15), Hans (1), SSY (10), 36 penningar BM Kr H Y III c-e, IV, V (34), BM Kr A Y V (2).

Ca 1363-1520: 15 ej närmare daterbara penningfragment, BM Kr H (6), Kr A (8), Kr S (1).

GOTLAND, 115 ex.

28 penningar ca 1140-1270, LL XX-XXII, 3 W-brakteater, 84 gotar.

NORGE, 8 ex.

1200-t., 3 brakt.; 1300-t, 4 penningar, LL XXV-XXVI (2), krönt h (1), krönt O (1); Gaute Ivarsson 1474-1510, 1 hvid.

DANMARK, 216 ex.

Knut VI 1182-1202, 1 penning; Valdemar II 1202-41, 1 penning; E av P, 95 ex. sterling (16), kronbrakt. (54), kopparsterling (9), leopardbrakt. (13), gros (2), obest. (1); Kr av B, 1 hvid; Kr I, 23 hvider; Hans, 32 hvider; Kr II, 1 hvid, 59 klippingar; 3 obest. danska hvider.

MECKLENBURG, 168 ex. tjurhbr.

ÖVRIGA TYSKLAND, 63 ex.

Goldgulden, 2 ex., Fredrik III 1440-93, Nördlingen, efter 1452 (1); staden Nürnberg 1486-91 (1); 1 körtling, 19 witten, 4 fjärdedels witten, 30 brakteater, 7 vinkenaugen.

ORDENSSTATER, 11 ex.

Tyska orden, 6 brakteater, 1 klippt bit av schilling. Livländska orden, 2 ex. schilling, 1 artig, 1 obest.

ENGLAND, 5 ex.

Nobel, Edward III, Calais 1363-9 (1), sterling, Edward I, 1272-1307 (4).

NEDERLÄNDERNA, 1 ex.

Sterling, Arnold VIII, Loon 1280-1328.

FRANKRIKE, 1 ex.

Double tournois, Johan II, 1351-52.

OBESTÄMDA, ca 67 ex.

N y a r e t i d.

SVERIGE, 103 ex. småvalörer G I-O II, därav G I 35, E XIV 3, J III 28.

NORGE, 5 öre 1911.

DANMARK, 3 ex. småvalörer 1500-t.

TYSKLAND, 2 ex. småvalörer 1500-t.

RAKNEPENNINGAR, 14 ex.

Referenser: SHM/KMK inv., ATA, KMK ark., BM fynd 167, Jonsson 1977 fynd 39.

F y n d II

SHM/KMK 21530. Grävningrutor B 21, M 29. Östra, yttre gården.

Fyndtyp: D. **Slutmynt:** Sverige, ca 1290-1318, LL XXIII.

Antal mynt: 55 samt 8 små fragment.

Beskrivning.

SVERIGE, 32 penningar, LL XXIII A, 23 halvpenningar, LL XXIII B, 8 fragment.

Referens: Jonsson 1977 fynd 3.

F y n d III

SHM/KMK 24183. Mynten funna tillsammans strax norr om "gäststugan", grävningruta Y h, mynt nr 1, 3, 75, 76, 142, 144.

Fyndtyp: D. **Slutmynt:** Tyskland, Greifswald, witten ca 1389-1400.

Antal mynt: 6.

Beskrivning.

SVERIGE, 4 penningar, BM Kr H Ä II (1), Kr A Ä (1), Kr S Ä (2).

TYSKLAND, 2 witten, Greifswald 1389- ca 1400.

Referens: KMK ark.

F y n d IV

SHM/KMK 20095. Mynten jämte andra föremål inlämnades 1932 av en privatperson. Mynten återsändes till inlämnaren.

Fyndtyp: H. **Äldsta mynt:** Sverige, Magnus Eriksson 1350-t., LL XXVIII.

Antal mynt: 8.

Beskrivning.

SVERIGE, 2 penningar, 1350-t.-1400-t., 1 halvörtug, SSY.

DANMARK, 3 hvider, Kr I (2), Hans (1).

TYSKLAND, 1 brakt., 1 obest.

Referenser: SHM/KMK inv., BM fynd 167 II.

158. BROBY

SHM/KMK 15194. Ny.

Fyndår: 1914, maj.

Fyndtyp: E.

Fyndomständigheter.

Myntet hittades av Per Olsson vid körning till vårsådden, invid ett dike på Kungsängen, ca 100 meter från bron över kanalen, mitt för Kungsgården. Myntet inköptes från hittaren för 5 kr.

Beskrivning.

TYSKLAND. Taler, Mähren, Frans von Dietrichstein 1599-1636.

Referens: SHM/KMK inv.

159. SVERKERSKAPELLET

SHM/KMK 16375-76. Med. Ny.

Fyndår: 1919.

Fyndtyp: H. Äldsta mynt: Sverige, 1320-30-t., LL XXVI.

Antal mynt: 10.

Fyndomständigheter.

Arkeologisk undersökning av O. Frödin.

Beskrivning.

M e d e l t i d.

SVERIGE, 5 penningar 1319-63.

DANMARK, 1 kronbrakt., 1 hvid.

MECKLENBURG, 1 tjurhbr.

N y a r e t i d.

SVERIGE, G I, 15 öre.

O b e s t ä m d , 1 e x.

Referenser: KMK ark., Frödin 1918 s.125 ff., Frödin 1920 s.180 f.